
НАРЕДБА ЗА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА ПОЩЕНСКАТА СИГУРНОСТ

Публикуван на: 27.08.2003

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят изискванията за пощенската сигурност, отнасящи се до:

1. охраната и опазването на пощенските пратки, паричните средства, имуществото на пощенските оператори, живота и здравето на служителите и потребителите и тайната на кореспонденцията;
2. недопускане приемането, пренасянето и доставката чрез пощенската мрежа на забранени предмети и вещества, както и недопускане изпирането на пари чрез пощенската мрежа;
3. недопускане приемането, пренасянето и доставката чрез пощенската мрежа на пощенски пратки, чиято цена на услугата е предплатена с неистински или невалидни пощенски марки или пощенски отпечатащи, както и на неистински или невалидни пощенски продукти,
4. съхранението, опазването и унищожаването на служебните документи, пощенските печати и пощенските клейма;
5. контрола по изпълнението на посочените изисквания.

(2) Наредбата се прилага по отношение на всички оператори, предоставящи пощенски услуги на територията на Република България.

(3) Пощенските оператори на универсална пощенска услуга реализират изпълнението на наредбата чрез изграждане на структури по сигурността, които са неразделна част от основната им организационна форма.

Глава втора

ОХРАНА И ОПАЗВАНЕ НА ПОЩЕНСКИТЕ ПРАТКИ

Чл. 2. Пощенските оператори спазват изискванията за охрана и опазване на пощенските пратки, като:

1. използват пощенски кутии за приемане на пощенски пратки, с технически характеристики, възпрепятстващи неправомерния достъп до приетите вече пратки;
2. изпълняват изискванията за сигурност и охрана на помещенията за приемане, обработка и съхранение на пощенските пратки и прилежащите им пространства, съгласно препоръките на компетентните органи;
3. използват мастила и лепила, притежаващи сертификат от акредитирана лаборатория относно техническите им характеристики и съдържанието на вредни вещества;
4. използват чували и контейнери, притежаващи технически и технологични осигуровки срещу повреда и кражба, при пренасяне на пощенските пратки;
5. използват, за затваряне на чувалите и контейнерите, пломби, притежаващи уникален сериен номер и сертификат от производителя;
6. използват чували с ограничителни въжета при пренасяне на ускорените пощенски пратки, както и на международните препоръчани пратки;
7. съставят и спазват графици и разписания за приемане, пренасяне, размяна и доставка на пощенските пратки;
8. изготвят и използват оптимални основни и резервни маршрути за пренасяне на пощенските пратки;

9. осигуряват осветление, охрана и достъп до сградите и помещенията за приемане, обработка и съхранение на пощенските пратки, съгласно действащото законодателство и предписанията на компетентните органи;

10. своевременно уведомяват компетентните органи при наличие на данни за извършено престъпление, административно нарушение или при извънредни обстоятелства.

Чл. 3. (1) Специфичните изисквания за охрана и опазване на международните пощенски пратки включват:

1. информирание службите на пощенските оператори за всяко възникнало нарушение на изискванията за охрана и опазване на пратките;

2. уреждане във вътрешноеведомствени актове на взаимодействието между пощенските оператори и превозвачите за осигуряване на:

а) правилна обработка, безопасно съхранение на пощенските пратки и тяхната защита от атмосферни влияния или престъпни посегателства, унищожаване, повреждане, загуба и забавяне;

б. б) своевременно предаване на пратките от превозвачите на пощенските оператори и обратно;

в) връщане на пощенските пратки от превозвачите на пощенските оператори във възможно най-кратки срокове, когато тяхното пренасяне е невъзможно.

4. задължително присъствие на упълномощен представител на пощенските оператори при съхранението, товаренето и разтоварването на пощенските пратки в районите на разменните възли и летището;

5. осъществяване на контрол на всички международни пощенски пратки от упълномощен служител на пощенските оператори, съвместно с компетентните органи на министерството на вътрешните работи и министерството на финансите, относно състоянието и надеждността на чувалите, контейнерите и приспособленията за затварянето им;

6. въвеждане на система за проследяване и контрол на международните пощенски пратки;

7. оформяне на съпроводителните документи за международните пощенски пратки в съответствие с вътрешните и международните изисквания;

8. отразяване в съпроводителните документи на всички сведения за транзитните пощенски пратки от упълномощен служител на пощенския оператор;

9. подписване на съпроводителните документи от представител на превозвача в момента на приемане на международните пощенски пратки, с точното указване наименованието на превозвача, на името и длъжността на неговия представител и часа на размяната на пратките;

10. своевременно информирание на Комисията за регулиране на съобщенията за установените нарушения на изискванията за охрана и опазване на пратките.

(2) Редът и начинът за изпълнение на задълженията по ал. 1 се определят с инструкция на министъра на транспорта и съобщенията, съгласувана с министъра на вътрешните работи и министъра на финансите.

Чл. 4. Специфичните изисквания за охрана и опазване на пощенските пратки при пренасянето им от пощенските оператори включват:

1. пломбиране на вратите, на товарните отделения на всички транспортни средства за междурегионалните маршрути, след натоварването и междинно разтоварване на пощенските чували или контейнери, с пломби с уникален сериен номер и сертификат от производителя;

2. записване на номерата на пломбите по т. 1 в опис, съдържащ сведения за експедицията, като първият екземпляр на опис се предава, срещу подпис, на водача на транспортното средство, а вторият се съхранява в пощенската служба на местопроизхождението;

3. определяне, с вътрешноеведомствен документ на пощенския оператор на реда и начина на установяване на несъответствие на номерата на пломбите по т. 1;

4. оборудване на транспортните средства, превозващи пощенски пратки, със защитни средства, възпрепятстващи нерегламентиран достъп до пратките;

5. оборудване на транспортните средства, превозващи ценни пратки, с технически средства за определяне на местоположението им и посоката на движение, състояние и режим на работа;
6. монтиране в транспортните средства, превозващи ценни пратки, на метални шкафове или каси;
7. пълно и точно отразяване в служебните документи на данните за регистрираните пратки и пощенските записи;
8. точно отбелязване в документи на установените нарушения, което се удостоверява от комисия от служители на пощенския оператор;
9. пренасяне на съпроводителните документи в подходящи опаковки с възможност за многократно отваряне;
10. съхраняване и унищожаване на съпроводителните документи, съгласно изискванията на нормативните актове.

Глава трета

ОХРАНА И ОПАЗВАНЕ НА ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА И НЕДОПУСКАНЕ ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ ЧРЕЗ ПОЩЕНСКАТА МРЕЖА

Чл. 5. Пощенските оператори, които приемат, пренасят, предават и доставят парични средства и ценности, са длъжни да изпълняват законоустановените разпоредби на компетентните органи за недопускане изпирането на пари чрез пощенската мрежа.

Чл. 6. Пощенските оператори могат да сключват договори за охрана на пощенски служби, в които се получават и обработват парични средства, както и за охрана на паричните средства и придружаващия ги персонал при пренасянето им. Договорите се сключват само с лицензирани от Министерство на вътрешните работи физически и юридически лица.

Чл. 7. Пощенските оператори на универсална пощенска услуга разработват, съгласувано с компетентните органи, вътрешни инструкции за взаимодействие за охраната и опазването на паричните средства, съдържащи:

1. изисквания към сградите, помещенията и оборудването за съхранение на парични средства, съобразени с действащото законодателство;
2. ред за съхранение, предаване и периодична промяна на кодовете и/или ключовете на касите и сейфовете от пощенските оператори, както и при смяна на служителите, имащи достъп до тях или при други случаи, когато това се налага;
3. изисквания за сигурността при приемане, пренасяне и предаване на парични средства;
4. изисквания за оборудването, проследяването и връзките с транспортните средства, превозващи парични средства, както и за цялостната организация на охраната при пренасяне на парични средства;
5. изисквания към персонала, ангажиран с приемането, пренасянето, съхранението и предаването на парични средства;
6. изисквания за спазване на касовите лимити.

Чл. 8. Пощенските оператори в 4-месечен срок от издаването на индивидуалната им лицензия приемат вътрешни правила за контрол и предотвратяване изпирането на пари на основание чл. 16, ал. 1 от Закона за мерките срещу изпирането на пари във връзка с § 2 от Преходни и заключителни разпоредби на Закона за мерките срещу финансирането на тероризма, които се утвърждават от директора на Агенцията за финансово разузнаване.

Глава четвърта

ОХРАНА И ОПАЗВАНЕ НА ИМУЩЕСТВОТО НА ПОЩЕНСКИТЕ ОПЕРАТОРИ И НА ЖИВОТА И ЗДРАВЕТО НА СЛУЖИТЕЛИТЕ И ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Чл. 9. (1) Пощенските оператори, съгласувано с компетентните органи, изготвят правила за вътрешния ред и охраната на сградите и помещенията и следят за тяхното изпълнение.

(2) Правилата по ал.1 се отнасят до:

1. обезопасеността на сградите срещу нападение и неправомерно или незаконно проникване;
2. издаването на пропуски на служителите, имащи достъп до помещенията за обработка на

пратките;

3. достъпа до помещенията по чл. 18, ал. 1, т. 4;

4. въвеждането в експлоатация и използването на система за наблюдение и контрол на технологичния процес в помещенията за обработка и съхранение на пощенски пратки, както и прилежащите им площи;

5. реда за достъп на външни лица в сгради и технологични помещения, които не са предназначени за предоставяне на пощенски услуги.

Чл. 10. (1) Пощенските оператори, съобразно изискванията на компетентните органи, определят пощенските служби, в които е необходимо отделянето и оборудването на специални гишета за приемане на ценни пратки и за извършване на парични дейности.

(2) Достъпът до гишетата по ал. 1 задължително се наблюдава със записваща видеотехника.

(3) Пощенските служби по ал. 1 задължително се оборудват със сигнално-известителна и пожарогасителна или пожароизвестителна системи, като служителите, срещу подпис, периодично се инструктират за тяхната експлоатация.

Чл. 11. (1) Пощенските оператори, съобразно изискванията на компетентните органи, определят пощенските служби, в които е необходимо отделянето и оборудването на специални гишета за приемане на ценни пратки и за извършване на парични дейности.

Глава пета

ОПАЗВАНЕ ТАЙНАТА НА КОРЕСПОНДЕНЦИЯТА

Чл. 12. Пощенските оператори са длъжни да пазят тайната на кореспонденцията както по време на извършване на услугата, така и след това.

Чл. 13. (1) При приемане, пренасяне и доставка на пощенски пратки с гриф за сигурност 'За служебно ползване', пощенските оператори спазват изискванията на Закона за защита на класифицираната информация и правилника за неговото прилагане.

(2) В случай на повреда в опаковката на пратките по ал. 1, същите се предават по предназначение в регистратурата на получателя.

Чл. 14. Пощенските оператори имат право да задържат пощенските пратки до пристигане на компетентните органи, когато има достатъчно основания да се счита, че приета пощенска пратка съдържа забранени предмети или вещества.

Чл. 15. При задържане на пощенските пратки се прилагат разпоредбите на действащото законодателство.

Глава шеста

НЕДОПУСКАНЕ ПРИЕМАНЕТО, ПРЕНАСЯНЕТО И ДОСТАВКАТА ЧРЕЗ ПОЩЕНСКАТА МРЕЖА НА ЗАБРАНЕНИ ПРЕДМЕТИ И ВЕЩЕСТВА

Чл. 16. Изискванията за недопускане приемането, пренасянето и доставката чрез пощенската мрежа на забранени вещества и предмети са:

1. спазване и изпълнение на международните и вътрешните нормативни актове, съдържащи разпоредби относно приемането, пренасянето и доставката чрез пощенската мрежа на забранени предмети и вещества, свързани с националната сигурност;

2. вземане на превантивни мерки за недопускане приемането на пратки, съдържащи забранени предмети и вещества, свързани с националната сигурност;

3. съдействие на компетентните органи в случай на откриване на пратки, за които има достатъчно основание да се счита, че съдържат забранени предмети и вещества.

Чл. 17. Превантивните мерки по чл. 15, т. 2 включват:

1. обучение на служителите на пощенските оператори за използването на техническото оборудване за осъществяване на наблюдение и контрол по време на технологичния процес;

2. запознаване на всички служители на пощенските оператори с особеностите за приемане и пренасяне на пратки, съдържащи предмети и вещества, чието пренасяне чрез пощенската мрежа е допустимо, но изисква специални условия, съгласно актовете на Всемирния пощенски съюз, които са ратифицирани от Република България, обнародвани

са и са влезли в сила;

3. поставяне в помещенията за обработка на пощенските пратки на информационни материали, указващи признаците за наличие в пратките на забранени вещества и предмети;

4. разработване от пощенските оператори на вътрешни правила за действие на служителите им при съмнение за наличие в пратките на взривни вещества, огнестрелни оръжия, боеприпаси, както и на други общоопасни средства. Правилата се съгласуват с компетентните органи на МВР.

Чл. 18. (1) Пощенските оператори създават условия за осъществяване на наблюдение и контрол върху пощенските услуги от страна на компетентните органи на МВР, като:

1. съгласуват с тях изискванията за необходимите техническите устройства и софтуер;

2. доставят на собствени разноски необходимите технически устройства и софтуер;

3. монтират, въвеждат в експлоатация и поддържат на собствени разноски техническите устройства и софтуер;

4. предоставят им подходящи помещения, които дават възможност за изпълнение на определените им със закон функции;

5. осигуряват присъствие на упълномощен свой служител при изпълнението на определените със закон функции от компетентните органи;

6. осигуряват им физически и технически достъп до пощенската мрежа за изпълнение на определените им със закон функции;

7. уведомяват ги предварително в двадесетдневен срок за всички промени в пощенската мрежа;

8. предоставят им достъп до пощенските пратки в предвидените от закона случаи.

(2) Заявителят по чл. 43, ал. 1 или по чл. 59, ал. 1 от Закона за пощенските услуги в 15-дневен срок от подаването на заявлението уведомяват МВР за започване на процедурата по ал. 1, т. 1.

(3) В 7-дневен срок от уведомяването по ал. 2 министърът на вътрешните работи определя експерти, които ще участват в съгласуванията на изискванията за необходимите технически устройства и софтуер и писмено уведомява заявителя по ал. 2.

(4) След приключване на процедурата по съгласуване се съставя протокол, който съдържа постигнатите договорености между пощенския оператор и МВР за:

1. броя, типа, модела, комплектацията и техническите параметри на техническите устройства и софтуер;

2. сроковете за доставяне, монтиране и въвеждане в експлоатация на техническите устройства и софтуер.

(5) Протоколът по ал. 4 се подписва от министъра на вътрешните работи или упълномощено от него лице и представител на пощенския оператор. Екземпляр от подписания протокол се изпраща в Комисията за регулиране на съобщенията в тридневен срок от подписването.

(6) При непостигане на съгласие министърът на вътрешните работи уведомява писмено Комисията за регулиране на съобщенията за предприемане на действия съгласно чл. 55, чл. 57 и чл. 61 от Закона за пощенските услуги.

Чл. 19. Пощенските оператори прилагат разпоредбите на действащото законодателство за осъществяване на фитосанитарен контрол върху растения, растителни продукти или други, подлежащи на фитосанитарен контрол стоки, пренасяни чрез пощенската мрежа.

Глава седма

НЕДОПУСКАНЕ ПРИЕМАНЕТО, ПРЕНАСЯНЕТО И ДОСТАВКАТА НА ПОЩЕНСКИ ПРАТКИ, ЧИЯТО ЦЕНА НА УСЛУГАТА Е ПРЕДПЛАТЕНА С НЕИСТИНСКИ ИЛИ НЕВАЛИДНИ ПОЩЕНСКИ МАРКИ ИЛИ ПОЩЕНСКИ ОТПЕЧАТЪЦИ, КАКТО И НА НЕИСТИНСКИ ИЛИ НЕВАЛИДНИ ПОЩЕНСКИ ПРОДУКТИ

Чл. 20. (1) Пощенските оператори създават организация за недопускане приемането,

пренасянето и доставката на пощенски пратки, чиято цена на услугата е предплатена с неистински или невалидни пощенски марки или пощенски отпечатьци, както и на неистински или невалидни пощенски продукти.

(2) Пощенските оператори създават организация за недопускане на продажбата и разпространението чрез пощенската мрежа на неистински или невалидни пощенски марки и пощенски продукти.

(3) За изпълнение на задълженията по ал. 1 и ал. 2, пощенските оператори осъществяват наблюдение на всички пощенски пратки.

Чл. 21. В случай на съмнение за наличие на пощенски пратки, чиято цена на услугата е предплатена с неистински или невалидни пощенски марки или пощенски отпечатьци, както и на неистински или невалидни пощенски продукти, служителите на пощенските оператори незабавно уведомяват прекия си ръководител и компетентните органи и съставят констативен протокол.

Глава осма

СЪХРАНЕНИЕ И ОПАЗВАНЕ НА СЛУЖЕБНИТЕ ДОКУМЕНТИ, ПОЩЕНСКИТЕ ПЕЧАТИ И ПОЩЕНСКИТЕ КЛЕЙМА

Чл. 22. Пощенските оператори осигуряват условия за съхранение и опазване на всички служебни документи, пощенските печати и пощенските клейма в пощенските служби.

Чл. 23. Служителите на пощенските оператори нямат право да укриват, отклоняват, унищожават или подправят, съпроводителни документи, описи, дневници и всички останали служебни документи.

Чл. 24. (1) Пощенските оператори създават необходимата организация за вътрешен контрол за предотвратяване и разкриване на нарушения и престъпления, свързани със служебните документи, пощенските печати и пощенските клейма.

(2) Конкретните мерки и дейности по ал. 1 се определят с вътрешни актове на пощенските оператори.

(3) Правата и задълженията на служителите, упълномощени да осъществяват контрола по ал. 1, се определят от лицата, управляващи и представляващи пощенските оператори, в съответствие с действащото законодателство.

(4) Във връзка със съхранението и унищожаването на служебните документи, пощенските печати и пощенските клейма, Комисията за регулиране на съобщенията може да дава допълнителни задължителни указания.

Глава девета

ДЕЙНОСТИ ЗА ОКАЗВАНЕ НА СЪДЕЙСТВИЕ ПРИ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ПОЩЕНСКИ УСЛУГИ ПРИ КРИЗИ ОТ НЕВОЕНЕН ХАРАКТЕР, РЕЖИМ 'ВОЕННО ПОЛОЖЕНИЕ', РЕЖИМ 'ПОЛОЖЕНИЕ НА ВОЙНА' ИЛИ РЕЖИМ 'ИЗВЪНРЕДНО ПОЛОЖЕНИЕ'

Чл. 25. Пощенските оператори разработват правила за действие на служителите си в случай на кризи от невоенен характер, режим 'военно положение', режим 'положение на война' или режим 'извънредно положение', които съгласуват с компетентните органи.

Чл. 26. Дейностите за организиране на пощенските услуги в режим 'военно положение' и/или 'положение на война' включват:

1. разработване и поддържане в готовност за изпълнение планове за привеждане от мирно на военно положение и военновременния план за изпълнение на задачи за военно време, възложени на пощенските оператори от органите за ръководство на отбраната;
2. изграждане и развърщане на системата за управление на пощенските услуги, съгласно военно-временните планове;
3. съдействие в изграждането на необходимите отбранителни и защитни съоръжения за населението;
4. съдействие в подготовката на населението за действие при режим 'военно положение' и/или 'положение на война'.

Чл. 27. Лицата, управляващи и представляващи пощенските оператори, организират подготовката на мрежата си за привеждане ѝ от мирно на военно положение.

Чл. 28. Пощенските оператори привеждат в действие изпълнението на планове по чл. 26 при обявяване на мобилизация или 'положение на война'.

Чл. 29. По изпълнение дейностите за организиране на пощенските услуги в режим 'военно положение' и/или 'положение на война' пощенските оператори взаимодействат с органите на Министерството на отбраната и другите заинтересовани ведомства.

Чл. 30. Пощенските оператори организират и провеждат превантивна дейност за намаляване на ефекта или загубите и за преодоляване на последствията от кризи от невоенен характер, включваща:

1. подготовка на служителите за действие в условия на кризи и при преодоляване на последствията от тях;
2. подготовка на програми, планове и мерки за повишаване на готовността по т. 1;
3. планиране на необходимите финансови средства за изпълнение на задачите по преодоляване на последствията от кризите.

Чл. 31. В случай на възникване на криза от невоенен характер, пощенските оператори:

1. осигуряват използването на средства за оповестяване;
2. осигуряват използването на колективни и индивидуални средства за защита при необходимост;
3. участват в спасителните и неотложните аварийно-възстановителни работи;
4. събират информация за възникналите кризи в обектите от неговата инфраструктура или в близост до тях;
5. подпомагат областните управители и кметове в дейността им по защита на населението и обектите в случай на кризи;
6. организират участието на служители в спасителните и неотложните аварийно-възстановителни работи.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. 'Пощенски отпечатьци' са обозначения за заплащането на цената за съответната услуга или даващи допълнителни указания за характеристиките на пратките и особеностите на обработването им;
2. 'Пощенски печати' са средства, с които пощенските оператори обозначават в съпроводителните документи или върху пратките определени характеристики за самите пратки, сведения за пощенските оператори, пояснителни текстове, илюстрации и друга информация;
3. 'Пощенски клейма' са средства за обозначаване върху съпроводителните документи или пратките на час, дата на приемането или получаването им в службите на пощенските оператори и наименование на пощенската станция, пощенски код на пощенската станция на местопроизхождение или местоназначение, при наличие на такъв;
4. 'Неистински пощенски марки и пощенски продукти' са всички частично или изцяло подправени пощенски марки и пощенски продукти, които са в употреба или неиздадени от министъра на транспорта и съобщенията пощенски марки и пощенски продукти.
5. 'Невалидни пощенски марки и пощенски продукти' са използвани или извадени от употреба пощенски марки и пощенски продукти;
6. 'Невалидни отпечатьци' са отпечатьци, които не са одобрени и регистрирани от Комисията за регулиране на съобщенията, по отношение на пощенски оператори, предоставящи универсална пощенска услуга и от самите пощенски оператори, предоставящи неуниверсални пощенски услуги;
7. 'Съпроводителен документ' е служебен документ, съпровождащ пратките в процеса на пренасянето им и съдържащ сведения за тях;
8. 'Пощенска служба' е сграда или помещение, собственост на пощенския оператор или наети от него, за предоставяне на пощенски услуги;

9. 'Служба на местопроизхождение' е пощенската служба, в която е приета пощенската пратка;
10. 'Служба на местоназначение' е пощенската служба, до която трябва да бъде пренесена пощенската пратка и от която трябва да бъде доставена на получателя;
11. 'Разменно-сортировъчен център' е сграда, помещение и площи на пощенските оператори, в които се извършва сортирането и размяната на пощенски пратки, с цел последващо пренасяне и доставка.
12. 'Разменен възел' е сграда, помещение и площи на пощенските оператори, в които се извършва размяната на пощенски експедиции.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. В тримесечен срок от влизането в сила на тази наредба пощенските оператори разработват предвидените в нея вътрешноведомствени актове.

§ 3. Наредбата се издава на основание чл. 14 от Закона за пощенските услуги (Обн., ДВ, бр. 64 от 4.08.2000 г., в сила от 1.08.2000 г., изм. и доп., бр. 112 от 29.12.2001 г., в сила от 5.02.2002 г., изм., бр. 45 от 30.04.2002 г., изм. и доп., бр. 76 от 6.08.2002 г., бр. 26 от 21.03.2003 г., в сила от 1.01.2003 г.).

§ 4. Контролът по изпълнението на настоящата наредба, с изключение на глава девета, се осъществява от Комисията за регулиране на съобщенията.